

Jacob Sebastian Lauremberg

**Jacobi Sebastiani Laurembergi, Oratio De Solemnibus Nundinarum Ineptiis.
Habita cum Lectiones publicas in C. Corn. Taciti annales redintegraret**

Rostochii: Kilius, 1652

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn730148548>

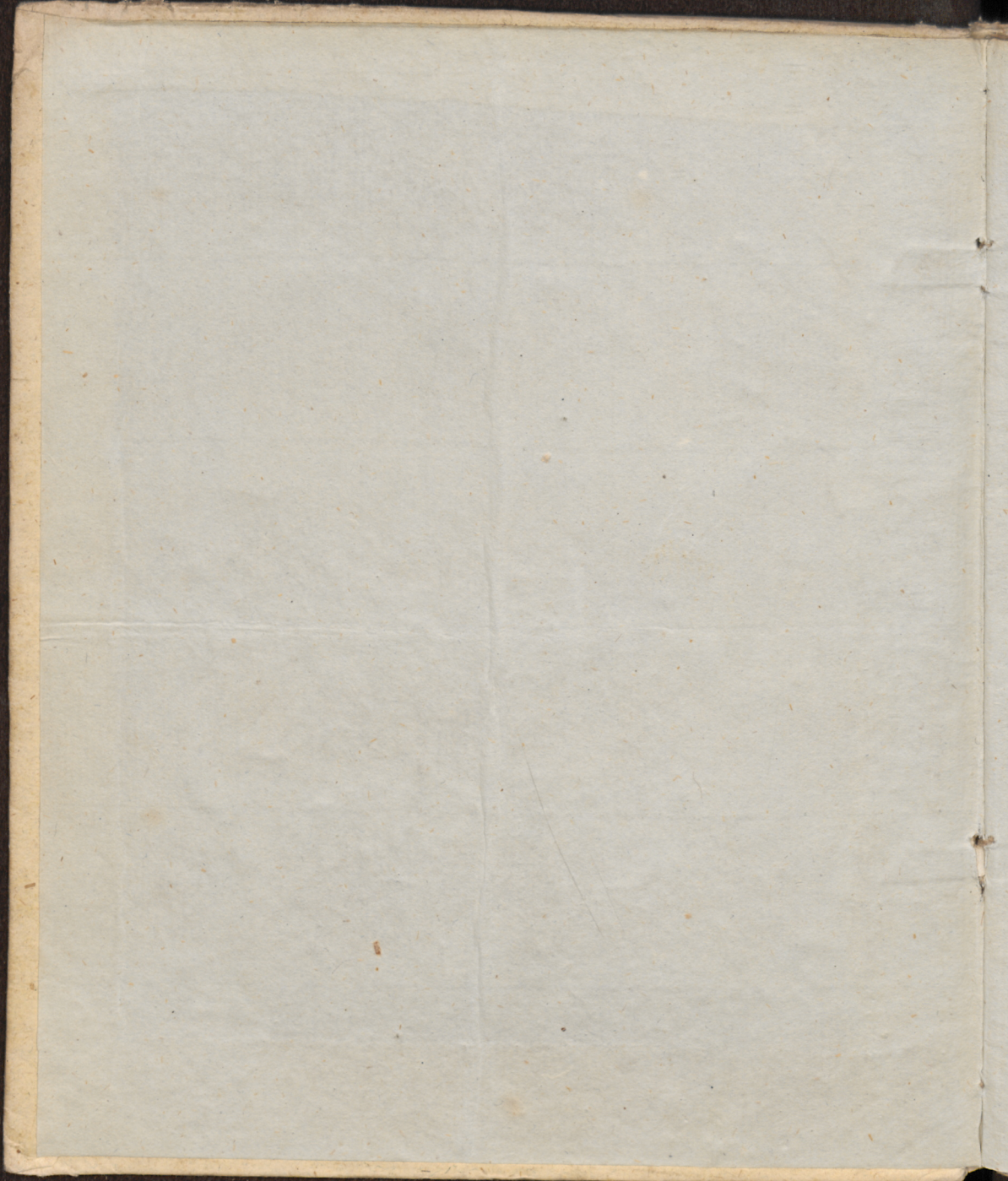
Druck Freier Zugang

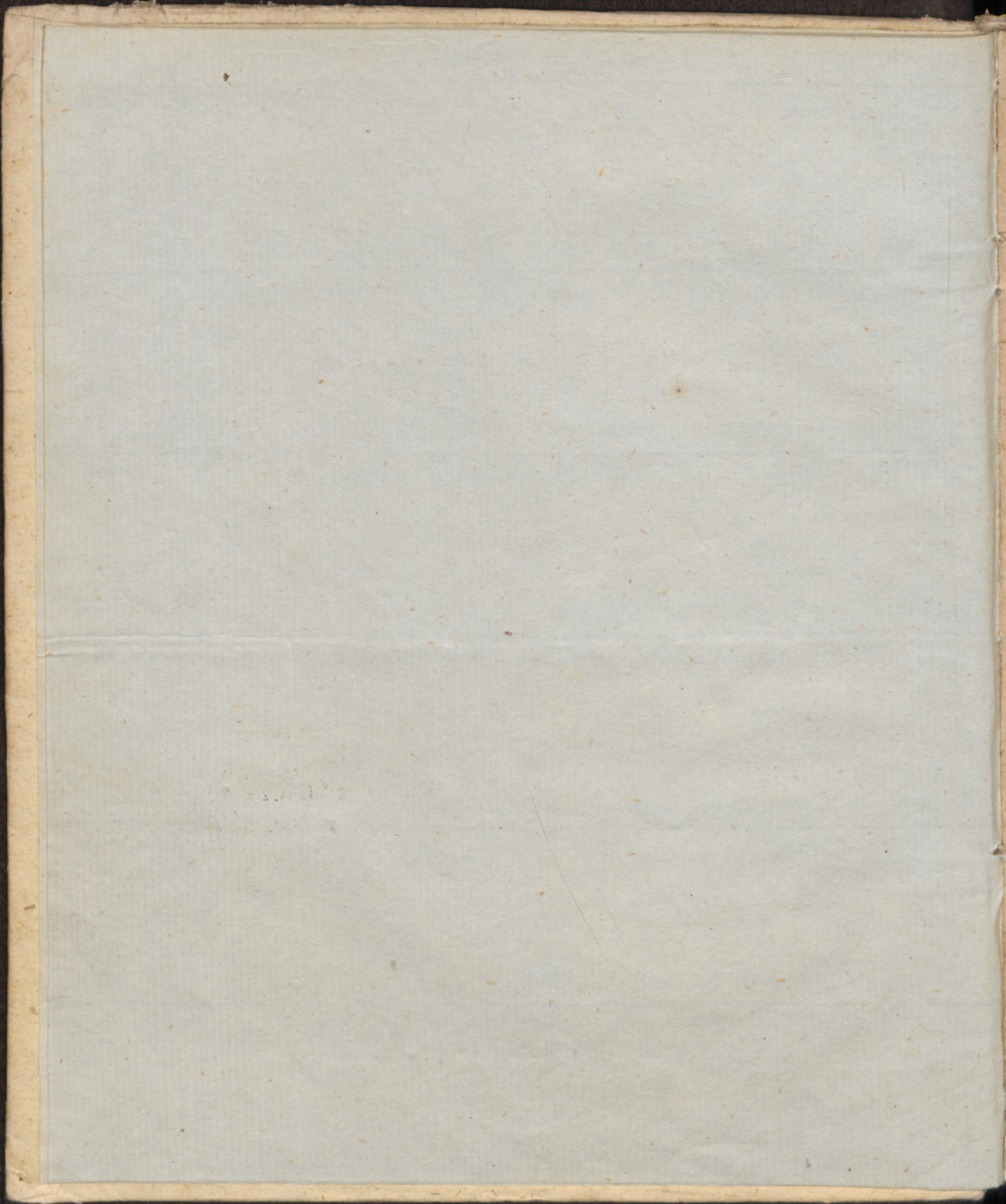

R. U. phil 1652.

Laurenberg, Jac. Seb.

Oratio de solemnibus mundinarum ineptis.

39
JACOBI SEBASTIANI
LAUREMBERGI,

ORATIO

DE

SOLEMNIBUS NUNDINARUM

INEPTIIS.

Habita

cum

Lectiones publicas in C. Corn.
TACITI annales redintegraret.

ROSTOCHII,

Ex Officina NICOLAI KILII, Acad. Typogr.

Anno 1652

1652

VIRO REVERENDO
DN. JOACHIMO LINDE-
MANNŌ, ad D. Petri Concionatori
facundissimo, amico veteri meo
& intimo
S. D.

Nominatum atq; infelix existima-
bat Divus Augustus amice perchare, po-
stridiè nundinas quoquam proficisci. &
fortasse abeventus; quippe expertus erat
res eo tempore inceptas nunquam vertisse
benè; Ita ego parum auspdatum, pa-
rumq; opportunum fore credidi, illo die, qui Octavio
Heroi ater infaustusq; visus est, & aliquot eum inse-
quentibus publicè profiteri; etenim jure metuebam, ne
solus relinquerer in Cathedra, soli q; mihi & Musis con-
cionari necessum haberem, auditoribus destitutus alijs,
utpote ad forum nundinarium aut dilapsis jam, aut cer-
tè tendentibus. Ergo distuli lectiones & interpreta-
menta super C. C. Taciti annales, quibus explicandis
occupabar (& occupor nunc jam) ad ipsos quatuorde-
cim dies, donicum præterissent anniversariorum mer-
catuum solemnia tempora, quibus versis quo Juvenes
studiosos recentarem ad solitam attentionem atq; ac-
cenderem, placuit quædam de *NUNDINIS* vix tum
præterlapsis præminari, sed more meo i. e. delectabili
potius simplici q; quam grandi & altisona dicendi fi-
gurâ, quippe semper amavi & adhuc vehementer amo
illud Poetæ:

— — *videndo dicere verum*
Quid vetas? — —

Cete-

39

Ceterum quod publicare audeam incōmptam & neutiquam lucernam olentem, sed raptim confarcinatam differtatiunculam hanc illud vero multos rifuos jam præscio, in primis sciolos, qui nisi quod ipsi congerunt aut conscribillant, nihil probabile putant aut rectum: at vero non ego tam abjecti & degeneris animi sum, ut cavillis nasutulorum terrear aut censurâ superciliosa. sunt fateor qui magna possint, & quibus non nisi sublimia placent, fastidiuntur popularia, at his non invideo ego, non obtrecto, quin potius gratulor medullitus de tanta ingenii excellentia. Mihi vero sufficit quosdam inveniri in mundo mortales, *qui meas aliquid putant esse nugas*, & non solum non eas despectant, sed etiam sibi gratas esse, factis ipsis egregie comprobant, euntq; demonstratum. Ecce enim, Mi Lindemanne, qui soles, ut sincerum addecer amicum, meis gaudere prosperitatibus, quando ante menses aliquot Orationem à me habitam de Bacchante Orbe *cunctarum nationum*, qui in hoc incluto lyceo animo proficiendi morantur, *studiosis* inscripsi, *quidam* ex iis tam splendide tamq; liberaliter omnem præter expectationem me munerati sunt, ut ingratiſſimus profecto possem judicari, si tanta illa beneficia aut dissimularem, aut ponerem extra conspectum. Vos HOLSATI, Vos item POPULARES mei, Vos POMERANI, Vos MARCHITÆ & quos iis nexus copulat popularitatis LIVONI, Vos BRUNSVICENSES, Vos MEGAPOLITANI (quos ejusdem dignationis, & status sine prærogâ nominasse me protestor, nec enim finitu omnes nominare potui) Vos, inquam, liberales in me esse voluistis, liberalitatemq; non revocare (quod hiulcorum) sed reapse exerere, Dys in hoc similes, Senecâ teste. Macti estote isto condigno encomio generosa & laudis avida

pectora, atq; pergite porro & hâc & alijs virtutibus orbi
inclarescere.

Nunc ad te postlimini convertor *LINDEMANNE*
mi, cujus nomini sacrare ineptias has meas nundinarias
placuit, partim ut hoc qualicumq; literario munusculo
ceu obside fidam & à teneris nunquam reconciliatam
amicitiam nostram stabilirem firmaremq; : partim quia
tu de ys dissentantem me attentissimè audire, atq; ac-
cessu tuo præsentiaq; propalam testatum facere voluisti,
te amorem ingenuarum literarum & humaniorum stu-
diorum, quibus ab ipsa infantia à magno Parente tuo im-
mortalis famæ gloriæq; viro ad suefactus atq; institutus,
nuncq; examussim imbutus & exornatus es, nō exuisse, sed
retinere pertinaciter, & ne quidem inter cōtinuos eccle-
siasticos labores (quod vulgus ordinis tui facere solet)
aversari ea aut negligere, sed regustare maximo cum pro-
lubio, quotiens aut animarum cura te non distringit,
aut solus es in *Petrino Secreto* tuo, mehercles non inglo-
rio neq; inamoeno; ex quo si inclitorum majorum tuo-
rum amplissima in Rempubl. hanc, amplissima in Aca-
demiâ, amplissima in provinciam deniq; totam etiam
in posteris, si tuam e suggestu piissimè fandi peritiam,
addo & dulcedinem, aliasq; ingenii tui eximias dotes
debita manerent præmia, evocari debebas aut etiam
protrahi, sed & ego & tu jure ingemiscimus,

Heu quam citatim mortuorum gratia

Ingrata cedit atq; partes deserit!

Atq; miramur potius ridemusq;, quam quod ringamur,
honores alijs conferri alijs deberi, cum hodie plus favi-
tor unus qui autoritatis habet pondus valeat, quam
omne quicquid virtutum est usquam! quibus tamen tutus
est & sibi plaudis, qui sapit supra ignobilem vulgum.
Vale. Dabam Rostochij è museo meo ipsis Calendis
Septembribus. Anno 1652.

Eminem in vobis esse Auditores præstantissimi certò scio, qui præterlapsis pronuper nundinis forum nostrũ magnum non sit ingressus, atq; in eo ob ambulaverit perhorulam unam itemq; alteram; vel ut emeret sibi aliquid aut amicæ, vel ut alios videret euentes vendentesvè, veletiam ut saltem rerum promercialium varietate & contemplatione prurientes novitatumq; avidos oculos exsaturaret. sed & præterea esse quosdam ex Phœbi filijs diligenti inquisitione rescivi, qui non ullarũ mercium comparandarũ causa, non occupaturi nummos à matre clam missos & inscio patre, nõ præstinaturi quicquam precio, neq; visuri quomodo alij mercarentur, alij venditarent, non rogaturi quanti veniret casei pondo aut aselli arefacti, imò ne tabernam quidem ingressuri ullam, nedum perspeculaturi quid in ea fieret, sed longe alia fine, longe alio proposito illuc itaverint; scilicet, ut in puellam hanc vel illam apud quam in amore hærent fors in foro spatiantem incidere possent eamq; habere obviam, cujus consummatissimæ felicitatis obtinendæ causa dicuntur mane Veneri vota fecisse timidissimo murmure atq; nuncupasse. Et vero ob hanc amabilissimam stoliditatem atq; inconsultas iriunculas nemo nisi superciliosus nimis, vel illos Ostracismo percelleret, vel me damnabit, quod secretum hoc horribile eliminaverim. Ceterum liceat mihi pace vestra præfari quædam de nundinis atq; differere, ita adornaturo orationem, ut

A 3 ad

adpropositum thēma, & Libonis Drusi Juvenis impro-
vidi facilisq; inanibus notabile quod ille peregit drama,
tandem fit recurſura.

Quicquid memorabile, quicquid excellens & egregi-
um noſtra habet natio, illud certe omne acceptum ferre
debet in clutis Quiritibus; nam ſicuti hi leges & literas
bonas, & inſtituta decora à Grays, ſic nos omnia illa
à Romanis mutuavimus atq; ſumus conſecuti, neq; ali-
ter proſecto cum Nundinis eſt comparatum, quæ a ut-
ipſæ ut nunc celebrantur, aut ſaltem illarundem imago
à prænominatis populis nobis eſt tranſcripta. Etenim
hi Romuli nepotes pulſis ejeſtisq; Regibus cum Tarqui-
nij importunitas atq; inſolentia ad repetendam liberta-
tem eos armaſſet, memores *Servium Tullium* matre na-
tum non ingenua imo ne quidem libertina, præ ceteris
imperitaſſe mitius clementiusq;, natalem ejus fauſtis
recordationibus & publicâ panegyri proſequi atq; con-
celebrare par æquumq; judicaverunt. At vero cum is
dies ignoraretur, certum tamen eſſet interq; omnes
conſtaret Nonis Servium natum atq; vitales prodiiſſe
in luminis auras, omnes nonas celebri lætitia frequen-
tare, ad earum feſtivitatem confluere, ſolemnesq; eas
habere & colere! *erantq; tum Nonæ quaſi quedam nundinæ*, ſed
expendentes ſecum qui diebus præerant, veritiq; ne-
quid his nonis collecta univerſitas & denſata hominum
multitudo ob amorem & deſiderium Tullij Regis no-
varet, caverunt ſtatueruntq;, ut nonæ a nundinis ſegre-
garentur: Ergo poſtidea mercatui nonus quivis cujuſq;
menſis dictus eſt dies atq; præſtitutus! quo ſingulo &
ruſtici miſſa aut ad tempus depoſita rerum agreſtium
cura operisq; ſuis, & proceres Reipubl. in urbem venie-
bant; illi quidem ultro, hi acciti & vocati per viatores:
nam

79
nam recens revocata libertate atq; consulatu instituto,
illi quibus commissa summa civitatis, non deliciaban-
tur in urbe, aut mollitiei erant mancipati, sed vive-
bant in prædiis, in villis, rusticabantur, atq; agros
colebant arvaq;. Ita priore quidem ævo tertio, at
post nono quoq; die pactis cum improbis durisq;
laboribus inducijs urbem coloni, seu ut loquuntur
veteres, pagani revisitabant, rerum facturi permutatio-
nes, composaturi lites, suffragiaq; senatus consulto con-
cessa, si opus foret, laturi: hoc ergo die *Nundinarum*,
seu quod idem nono quoq;, sacro Jovi & lege Horten-
siâ inter nefastos & inominatos recepto, quibus comitia
haberi non erat integrum (ne si cum populo liceret agere
interpellarentur Nundinatores) lites coram Præto-
re componebantur; tum Candidati in colle consistebant; ut
conspici ab omnibus videriq; possent, tum toti lava-
bant Quirites, cum alias primis temporibus fatigati la-
bore, crura & brachia tantum abluerent & purgarent!
tum deniq; promulgabantur Leges. Et quidam promul-
gabantur hæ primis nundinis, itemq; secundis, ut à sin-
gulis atq; universis facilè noscerentur: tertio vero foro
seu mercatu tertio, cum omnis & urbana & agrestis
plebs adesset atq; multitudo, rogatio earum fiebat. i.
e. tum Præco verba Legis, scribâ ea subiiciente recita-
bat, & si populus scisceret Lex ferebatur, puta incide-
batur in æs, & deponetur in ærario, tumq; demum
dicebatur lata. Ex his intelligitis singulum novendium
ad mercatum legesq; accipiendas destinatum, atq; à
nono die, tum Nundinas traxisse nomen, tum *Nundi-
nam Deam* magnæ apud Romanos religionis: scilicet à
nono nativitatis die illa est vocitata, quò recens geniti
puelli lustrabantur ijsq; implorato in antecessum *Nun-
dinæ*.

dinae Deae auxilio indebantur nomina: atque hæc sufficiant de Romanis illis feriis Mercurialibus; nunc de hodiernis & nostratibus paucissimis ordiar differere.

Jus concedendi nundinas olim ad Senatum pertinebat Romanum, teste Plinio in epistola ad Valerianum scripta quæ exstat libro V. quinimo à Coss. illud quoque petatum innuit Tranquillus scribens Claudium Imperatorem L.L. seipsum subijcientem publicis, à Coss. petasse jus nundinarum in sua prædia; hodie & in Germania, & Gallia, & Hispania regnisque alijs soli supremi rerum dominatores & Monarchæ elargiuntur & concedunt potestatem publicorum & solemnium mercatum, eosque stabiliunt & honorant multis immunitatibus de quibus pleni Juris Consultorum libri quæ prolibitu & arbitrio vestro omnia discere poteritis domi ex mutis illis fidiisque magistris, qui neminem adulantur, neminem fallunt, neminem quicquam celant. Ego vero in præsentiarum communitabo vobiscum ea, quæ non ita pridem præterlapsis nundinis opidi nostri in foro mihi observavi; Certe lapides non loquar qui excutere vobis possint cerebrum, sed tamen levia, immo ne quid dissimulem, neve majora promittam quam præstiturus sum, frivola: parate ergo aures vestras jubeteque ut sine tædio recipiant & devorent quæ ego sum prolaturus.

Sapientia est secundum Satyricum vel per speciem furere cum insanientibus, atque obsecundare receptæ seculi hominumque consuetudini, nisi fœda illa sit nimium & à præceptis honestatis abludat: Ita cum omnes tripudiant & rident si tu solus fleas & lacrumeris, hoc ploratibus tuis efficies, ut qui ridebant antea, cachinnari incipiant post illa propter te effusissime; si omnes concesserint jam lectum, & alte dormiant, tu vero solus in plateis circumequites

39 39
equites aut obambules ipso noctis concubio sermonibus
hominum stringeris pro merito tuo scilicet callidissime
temporibus est inserviendum, quam artem mire com-
mendat in Magno Alcibiade suo Nepos Cornelius. Quan-
do Tarentum obsidione premebat Marcellus Romanus
cives omnes & incolæ amovendo hoste gnaviter occu-
pabantur, solus Architas pingebat circulos in arena,
quæ res profecto non potest majori laudi illi verti,
quam Diogeni Cynico quod in dolio suo jacuerit per-
petuum, sive bellarent alij sive jocarentur curarum ex-
pertes atq; vacui. Ego vero neutiquam sectator horum,
quando animadverti ante hoc ipsum octiduū & patres &
matres & filios & filias familiarū properare ad forū nun-
dinarium solis ferè ancillis domi relictis: oneravi & ipse
aliquando humeros meos palliolo, atq; non rectâ quidem
via, sed per ambages quasdam & platearum anfractus eò
me etiam quoq; contuli, spectaturus quid rerum ibi age-
rent homines; antequam vero ad destinatum locum ve-
nirem, pelliciebat me atq; prolectabat in media via ad
emptionem Juvenis aliquis suffarcinatus, enumerans
catalogum mercium viginti duas longum ulnas non si-
ne exquisitissima gloriatione, quâ incensus ego tum de-
siderio videndi quid sub pallio bajularet in vestis ille,
pyrgopolinices jussi eum consistere, atq; in saxeo quo-
dam scamno ante ædes amici locatam sarcinam reclude-
re: ibi nugo lepidissimus commonstrat mihi aciculas ru-
bigine inquinatas magnas, minimas, medioxumas, vin-
cla linea rubra & alba, forficulas, digitalia & alia talia
quæ videre tædebat nedum emere; quando quidem
ergo intelligebam nihil harum mercium mihi conveni-
re misso vano circumcursore illo propero ad forum! eo
B ubi

ubi ventum est, conspicio tabernas innumerabiles,
omnes linteamine superstratas intactasq; quales solent
esse castræ militares. Obambulanti inter has medias obvi-
am occurrit notus aliquis & familiaris, atq; humaniter
salutatam strenam non tam rogat quam poscit; negare
obstinatè amico religio erat; dare haut commodum,
utpote cujus loculi tum ex auditorio venientis commo-
dum repleti erant non alio quam Professorio peculio h-
e. Catullianis inanijs atq; araneis; proin à tempore excu-
sationem mutuor aut fingo: quid hoc inquiring novi est
Domine mi, quod æstate adulta ubi jam *læto surgent in pat-
rite gemma* à me strenam exigas, quam calendis Januarijs
offerre sibi invicem amicos voluit erudita antiquitas;
nonne legisti apud Tranquillum equites Romanos soli-
tos primi mensis primo die quotannis Augusto Cæsari
etiam absenti in Capitolio munera statuere? nonne le-
gisti apud eundem, Caligulam edixisse, anno ineunte
strenas ab omnibus se recepturum, stetitq; in vestibulo
ædium ipsis calendis Januarijs ad captandas stipes quas
plenis manibus ac sinu omnis generis suffarcinata turba
ad eum ferebat? Nonne legisti, prohibuisse Tiberium ne
ultra hunc diem anni primum exerceretur strenaru m-
commercium? Equidem xenia seu strenas Principes di-
versimodè acceptavere. Octavianus enim summarum
acervos tantum delibabat, at Germanici ille pessimus
& avidissimi ingenij filius etiam de immensis oblatijs ni-
hil adspernatus est aut remisit: & non solum consulvere
æqui Romani Dynastæ strenas à subditis bona volunta-
tè & prothyme donatas, sed etiam quotannis offerendi
iis imposuere necessitatem: nunquam tamen illis hono-
rari se voluere aut passi sunt, nisi calendis Januarijs: his
enim

39

enim munusculis felix anni auspiciū ominabantur sub-
diti dominantibus, quod nos votis conceptis facere
solemne habemus. Cujus consuetudinis originem pro-
fluxisse à Tatio, primū Romuli hoste deinde Collega-
in Imperio Symmachus me docet: ab exortu, inquit,
poene urbis Martiæ strenarum usus adolevit auctoritate
Taty Regis, qui verbenas felicis arboris ex luco Sterniæ
anni novi auspices primus accepit: sed sit ita (pergo ego
dicere) nihil te alienum fecisse à præsentī tempore, quan-
do invaluit mos apud nos & jam inveteratus est pen-
tecostalibus nundinis strenas largiri atq; erogare.
Ergo quandoquidem casus nos insperatus & fors diu
non visos conjungit, en age sis conditionem dico, quam
te haut adspernaturum confido hanc nempe, aufe-
rat alteruter nostrum caput unctius, atq; xenia reportet
domum, nam reciprocate strenas & mutuū facere in
donando (quod tamen antiquis usitatū fuisse non nego,
qui pro xenijs apophoreta remittebant). mihi videtur
habere quandam aviditatis significationem; certe si
vulgus constituerimus arbitrum, tunc debendi habes
reum; secundum enim ejus scita & sententiam præveni-
entis & prius compellantis conditio est melior: sed nos
supra ignobilem plebem positi dedignamur ejus infrun-
tas sanctiones. Proin nisi nevis componemus nos ad ex-
teriorum mores, tua erit optio statuere, velimusne sequi
Italorum an Britannicas consuetudines. Ad hæc nihil
amicus ille meus, sed mussavit, pressoq; obmutuit ore,
cujus ex silentio cum haut difficulter conjectarem, ne-
scire eum quid mihi vellem, explicationem subnecto
protenus; apud Italos inquit, summi viri dant infi-
mis strenas, in Anglia vero inferiores superioribus &
Regi cuncti Principes, illorum ergo si tibi ratio proba-

tur & placet, resolve erumenam tuam atq; liberalem te mihi præsta: si horum, non intercedo meum esse pro facultatibus te munerari. Quam civilitatem, atq; ut ille aiebat scomma speciosum, cum sinisterius accipi intelligerem ab homine, alios pluris quam se ipsum æstimante, spondeo strenam empturum me, non pro dignitate quidem, sed quæ benevolum meum animum indicare, tamen quiret, si quâ re delectaretur ille intrepide indicaret & sine dissimulantia. Nolebat hoc facere, ajens, se æqui & boni consulturum quicquid mea benignitas objectura esset. Ergo progredimur coëmendi xenij causa. Ceterum venimus initio ad tabernam quandam, quæ sine ullo ornatu & cura constructa rerum nihil ostentabat aut continebat, sed hanc tantum schedulam obtento serico affixam *Heic veniunt Cajmelia preciosissima sine pretio, introite ergo generosa mentes atq; ea vobis sumite pro lubitu sine impensa aut hosti mento.* Submirabamur ambos, quo valeret tam liberalis invitatio, quâ proritabantur ad auferendas gratis merces egregias homines non nescij Lunam, solem, aquam, aërem argento nos non commercari ad ceterorū à Mercurialibus viris sine argento nihil omnino; neq; tamen vel musca ibi erat emptorum, neq; mortalium quisquam, qui ad tabernam subsistere unquam dignaretur. Quæ res intendebat desiderium nostrum cognoscendi, quid institor ille quasi Apelles quispiam, post tabulam latitans vendicaret. Dum ita stamus stupentes & attoniti, foemina quædam ingenui vultus ingenuiq; pudoris remota paululum cortina caput exerens, ita nos affatur: Mei Domini totis his nundinis, quæ mox exspiraturæ sunt, neminis audivi vocem, inquirentis, quid hac in taberna veniret, nedum

39

nedum emere cupientis à me quicquam, quod si vos delectamini mercibus meis offero eas, & mancipio vestris commodis & utilitatibus perlubens. Virtus ego cluéo & bonas literas atq; sapientiam venalem expono, quæ si oculis corporis cerni posset, mirabiles profectò amores excitaret sui. Nunquam ad Danaem tantis votis tanto animi fervore Juppiter aut ad Venerem accessit Tardipes Vulcanus, quæ mego cum comite meo ad illam mulierculam, qui non solum in tabernam sed ipsum gremium divinæ & planè immortalis hujus foeminae immerissemus nos flagrantissimè, nisi obstitisset proposito & destinationibus errantium multitudo, quæ ad virtutem grassantibus illudit, pinsitq; ciconias longas; proin ægrè & contra voluntatem divulsi, à mellitissima hac institricè protulimus gressus retendimusq; ad tabernam quæ non procul ab hac, mirificissimam, in qua præter codicillos quosdam parvos Argus ipse oculatissimus nihil potuisset invenire delectus ad hanc rem visor quærentibus nobis ex lurido aliquo & manus faciemq; fuliginè oblito commaculatoq; fene, cui usui scheda illæ forent, & num speraret quemquam tam emacem, ut pro ijs omnibus esset obulum daturus unum, cœpit monere nos ille non sine gestibus corporis operosis, in illisce contineri Heroes, qui bis in anno nomina sua ad Francofurtenses aliasq; Germaniæ nundinas transmitterent, atq; collaudare orsus est oppidò & strenuissimè operam eorum, qui malunt numerari libros à se vulgatos quam æstimari febriculosumq; aut notissimum quid emittere in lucem quam nihil. Gloriabatur insimul vehementer, solis illis nominum catalogis inescari imperitos, eosq; magno quæstui & lucro sibi esse, nedum

B 3

libros

libros ipsos quamvis à doctis roderentur. Sed nos etiam
ab hoc discessimus. passi eum more suo desipere & cum
illo cœteros nescientes judicare.

quid dissent era lupinis.

Hinc descendimus in medium forum, in quo effusa
nimbo similis atq; fartim coglobata multitudo, quos-
dam altiori mentæ insistentes, ut tanto commodius
conspicerentur, cingebat circumstabatq;. Erat veri simi-
le ardua illic agi negocia, ubi tantus hominum concur-
sus, tanta turba, ut domibus suis excita tota videretur
civitas. Placuit ergo nobis itare atq; vadere ad concio-
nem frequentissimam præsumentibus spe, grandia my-
steria sapientiæ ibi promulgatum iri, resq; ponderis &
momenti maximi. sed postquam accessimus propius ille
me & ego illum adspexi tacitè belligerantes nobiscum,
quod tam inconsulte, vulgi circulo nos immiscuissemus:
quemadmodum enim Orpheus, cū rebatur se Eurydicem
amplecti & ducere, umbram aut minus umbra habebat.
sic nobis pro speratis oraculis plus quam deliria sunt,
propinata & obtrusa. quippe erat ibi agyrta aliquis &
nauci homo, atq; silentium poscebat manu: super men-
sam stabat rugosa & retrica anus, quæ vestes adeo suc-
cinxerat, ut genua cereis prunis flaviora videri possent,
imo & illud quod est altius: hæc distorto jam in hanc,
jam illam, partem ad aures usq; ore, cantabat aut potius
mugiebat varia, soles quinquaginta visos uno momen-
to albos, nigros, rubros & ceruleos, natum pusionem
nasum habentem in occipicio & oculum in primo pe-
dis digito aliaq; sexcenta in cedribilia, vana & adeo ab-
surda, ut nemo ægrotus somniet quicquam tam ridi-
culum. Lateri vaticinantis insanientisq; hujus foemine
adhærebat

33
adherebat quadratus aliquis scurræ, qui cantitanti inter-
fabatur & stentoria voce explicaturus, quæ mentieba-
tur garrula, hoc efficiebat, ne singulæ voces exaudiri pos-
sent, Et tamen tanto agmine undiq; concursabatur, qua-
si facundus aliquis & excellens sacerdos Oracula divina è
suggestu cõcionaretur atq; panderet scilicet vulgo impe-
rito volupe est mendaciis falli & cunctati⁹ vera ille credit,
quæ quæ nec sunt nec fuere nec erant unquam. Memini
me legere in Corciacensium nundinis quæ octavo post
pentecosten die celebrantur, meretricum stuprum ve-
num dantium familiam solemnes choréas ducere, Helve-
tiorum vero Præfectum huic vinnulo gregi anteire re-
stimq; tenere, & eam quæ commodissime saltaverit,
prandio post excipere luculento. Ita ductantur inibi
prostibula à viro gravi: at contra in nostris nundinis
vidimus ab uno obsoleto scorto ductata aliquot homi-
num millia atq; lusa nugamentis falsisq; & monstrosis
atq; antibus narratiunculis affatim.

At aures nostræ jam pridem exsurduerant decla-
mationibus insanissimis maleficatorum horum blate-
ronum; proin quæ perpeffi eramus fastidia abitione,
evitare consultissimum rati sumus, ne prorsum iugula-
remur impudenticorum garrulitate. Ceterum pullatam
turbam sordem fœcemq; urbis nostræ, quæ magno
cum prolubio naso adunco se suspendi passa erat & verba
data auresq; mendaciloquiis impletas non tam dolebat
quam lætabatur impense, queri audiebamus misere quod
his nundinis severo nimis & inexcusabili Magistratus
edicto Heroes illi nõ essent admissi intra pomœtia, sed
seu impostores exesse iussi, qui oculis hoc tempore de-
licias facere consueyissent suis Mimos scilicet & Panto-
minos

minos, & athletas mercenarios & gesticulatores & ejus
commatis censuſq; propudia & vilissima capita alia. Ita
magis desiderantur longeq; majores fiunt vesanis qui
histrionalibus operis imponunt, quam qui egregium
publicum curant promoventq; & pro ejus salute atq;
incremento noctes diesq; animo excubant iacentq; in-
somnes.

Sed expectatis forte ut indicem, quid actum sit
de strena, quam stipulanti in via amico spondisse
me fassus sum sub sermonis hujus exordium. Dico vobis,
Auditores, fatius me existimavisse violare receptum
seculi morem quam fidem datam, si enim excusatiun-
culis non plane ineptis, si affumulata oblivione, si al-
terius obviantis amici affatu atq; alloquio aut alia qua-
vis specie declinare lubuisset pollicitationum præstatio-
nem sectam temporum nostrorum essem securus, nam
ex disciplina ævi & foro utentium cujusvis aures imbu-
endæ sunt verbis dulcicolis, imbuendæ grandibus spe-
bus, imbuendæ promissis amplissimis & his omnibus ve-
luti hamo capiendi, quibus non licet nocere palam &
sine dolo Ego vero nihil doctus harum technarum atq;
ingeniosæ fraudulentæ recepto & sponsioni satisfacere
studui, & ne translativa atq; quotidiana munera offer-
rem familiariter mecū conviventi perreptavi forum to-
tum, visitavi tabernas omnes, adij sericarios, lintearios,
pharmacopolas, aurifabros, scrutarios, piliones & pel-
liones, fibularios, & fullones, phrighiones & casarios,
magnarios & minimos hujus ordinis & nescio quos
tandem non: apud horum nullum invenire licuit xeni-
um pro amico: at in omnium tabernis quamvis diver-
sissimæ essent conditionis institores, quamvis merci-
monio

3
monia toto cœlo differentia venditarent, in omnium
inquam tabernis tamen eodem pacto remagi comperi-
mus; excepta una, cujus ferè fueram oblitus; quam
propter multos obambulare conspiciebamus albatos &
vestimentis indutos candidis; quorum aliqui compositi
ore verba meditabantur; aliqui præparabant se ad cere-
monias, quasiq; exercitijs præludebant vernilitati de-
stinatæ, & profuturis adulationum ineptijs; quippe
aperiebant capita, niſtabant, nutabantq; , torquebant
poplites, manusq; dissuviabantur proprias; omnia
hæc stultitiæ specimina edituri ubi ventum ad instito-
rem, isq; compellendus, Ceterum si quæritis quid mer-
cium heros ille habuerit, cujus gratia varij ordinis ho-
mines tam intentè gesticulabantur, tacituri dicam se-
creto, & in aurem: venditabat ille honores, dignitates,
Magistratus, munia officiaq; secularia & ecclesiastica:
tum sententias interlocutorias, & definitivas: damna-
torias, & absolutorias; capitis pœnam continentes &
mitiorem; cui cum sentus aliquis & pauperculus suppli-
caret, & per Deos omnes flebiliter contenderet, ut in
causa æquissima pro se pronuntiaretur, ablegatus est
hoc responso: acquiescendum esse *decreto*, quod ta-
men latum erat nullum; contra pecuniosus postulatus
sacrilegij, licebatur impunitatem & veniam sex milli-
bus, & facillime impetrabat.

Erat adhuc alia taberna in foro juxta fornicem,
egregio carcere nobilitatam, in qua quæ viderim ego
in præsens haut est tutum vulgare, communicabo tamen
& hæc vobis cum tempore alio, nunc repetens quod
prædixi, in omnibus quas introij tabernis pacto eodem
rem esse gestam, At veluti enim ad Perfici regni scepra

C

nemo

nemo admittebatur, nisi qui placentiam ex ficibus & terebintina comedisset; ita crediderim ego neminem institoriam artem profiteri posse & cum emolumento exercere, nisi una aliqua scientia aut imbutus sit, aut imbui se optet & finat. Est vero illa scientia honesta & inhonesta, bono & mala, licita & illicita, dirat illa & pauperat, conservat commercia & destruit eadem, toti societati humanæ conducit maximè & maxime officit: Provoco vos quotquot estis Auditores ut divinetis, quæ illa excellens & incomparabilis sit ars, in qua tanta dissimilitudo, quæ laudanda oppido & oppido vituperanda; quandoquidem tacetis cuncti, solvam ego verbo ænigma; ars illa de qua dixi est emtorem circumveniendi peritia, hanc gentium jura i. e. ratio recta & humanarum civiliumq; legum constitutiones eunt, comprobant; nam ut Paullus & Ulpianus dicitant, licet se invicem contrahentibus naturaliter circumvenire & qui honestum lucrum ementibus vendentibusq; interdicit, is tollit commerciorum usum è mundo & simul solem, societatiq; humanæ perquam est injurius. Quis enim quæso vos pro nullo omnino quæstu obiret longinqua regionum? quis fragilem truci committeret pelago ratem & fragili rati vitam? quis nummos involveret atq; implicaret dubijs & ancipitibus mercaturis, quis deniq; res curaret alienas suas postponeret sine spe compendij. Hæc rationes, Auditores, adjudicant honestum & modicum lucrum vertentibus in mercatura. At lædere proximum ultra dimidium justij pretij, exenterare marsupium ejus, emungere nummis & tondere auro usq; ad vivam cutim concivem atq; absorbere acerrime atq; æstuose argenti exterebronidum est non ingenuorum
vitorum

39

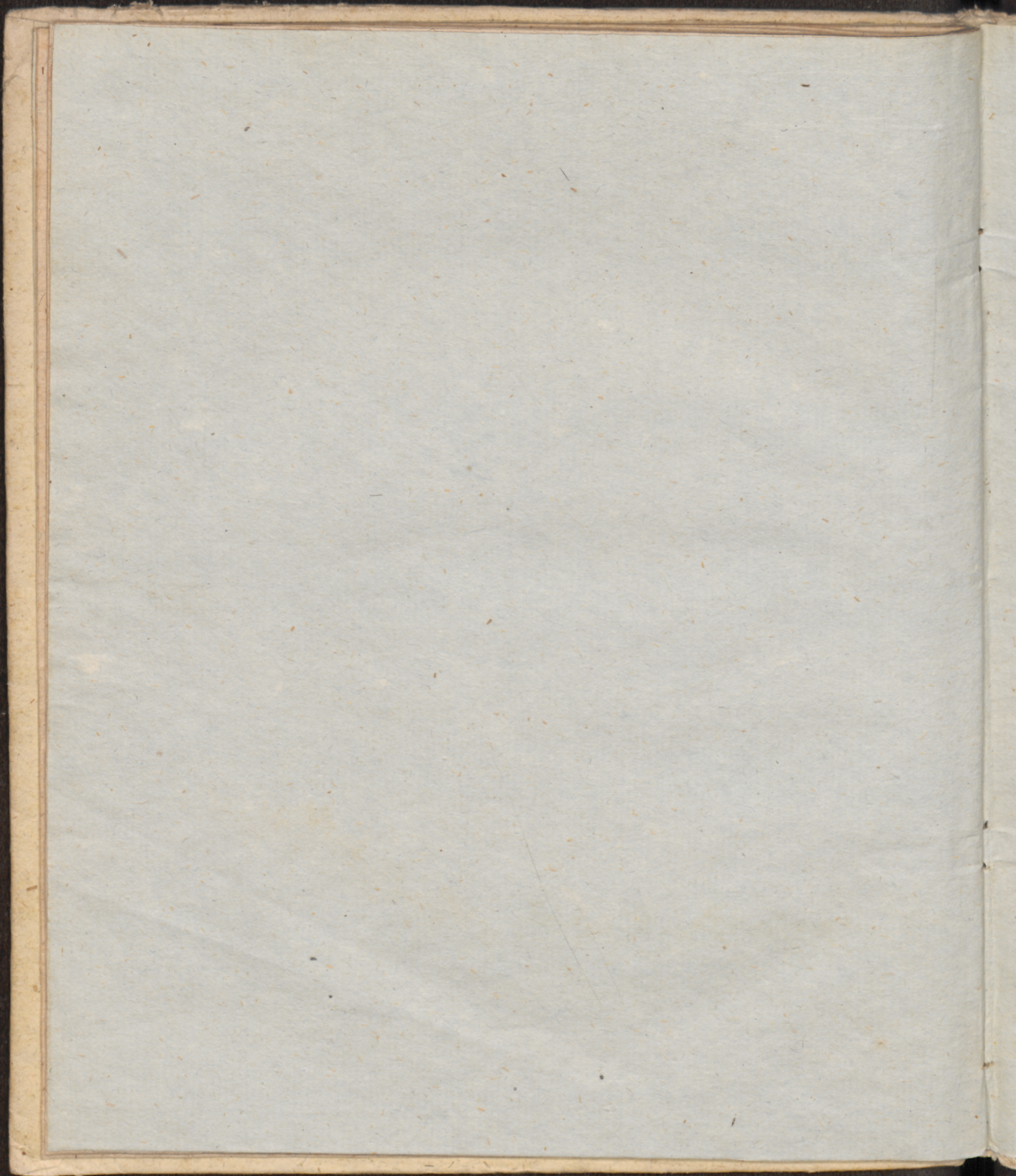
virorum. Mihi verò favit fortuna, ut inciderem non
in hiulcum danistam aliquem & impostorem improbum,
sed hominem bonæ famæ & mentis a quo amiculo meo
commercatus sum strenam. pluris quidem, quam ipse
institor eam emerat, sed eo tamen pretio, ut tacitum me
ultra fas nec queri ego possem & donatarius gratias mihi
magnas dependeret, Quod dum dico Auditores benè
recordor, quanta *aliqui è vobis* beneficiorum religione
me obstrinxerint, dum propensis muneribus, circa hos
menses, quasi æmulatione quadam memorabili & nun-
quam satis deprædicanda prosequi me sunt dignati Ego
sicuti noctes diesq; animo voluto, quomodo reædificare
prothymias illas excellentes queam, atq; strenam pensa-
re, in qua largiter danda etiam tempora anticipare vo-
luistis; ita solemnem gratiarum actionem tanquam ube-
rem aliquam materiam peculiari aut scriptioni aut de-
clamationi seposui. Restat ut ad *Libonem nostrum*
Drusum convertam sermonem, in cuius sorte exponen-
da atq; fortuna multus est Tacitus: delatus bonus ille,
& incallidus homo in tabernam nequissimam damno-
sissimamq; cuius Magister & Dominus *Firminus Casus*
institor *Flaccus Vesularius*, qui dolos, Zamias, ca-
ptiones, technas, fallaciasq; sancto & venerabili ami-
citiæ nomine occultata credulo Liboni venditabant,
iisq; hunc ad interitum inducebant, quorum nequam
hominum merces si lubido est inspicere, eras hac
eadem hora adestote iterum
frequentes.

D I X I.

☉ (O) ☉

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

D 17 1
2000

Mr. Smith

